

წმინდა გრიგოლ ფერაძის საერთაშორისო კონფერენცია

საქართველო და ქრისტიანული ცივილიზაცია

III

ქრისტიანული აღმოსავლეთი და კავკასია

სექტემბერი 12-14

თბილისი • 2023

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი, კორპუსი I.
ილია ჭავჭავაძის გამზ. N. 1.

ზუმი: Meeting ID: 476 542 7966

Passcode: 012345

რეგლამენტი: 15 წუთი

დისკუსია: 5 წუთი

კონფერენციის ორგანიზატორები

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ივანე ჯავახიშვილის
სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი

ვარშავის უნივერსიტეტის ორიენტალისტიკის ფაკულტეტის
აღმოსავლეთ ევროპის კვლევების ცენტრი

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ნიკო
ბერძენიშვილის კვლევითი ინსტიტუტი

წმინდა მღვდელმოწამე გრიგოლ ფერაძის კავშირი

12 სექტემბერი
აუდიტორია 107

მონაწილეთა რეგისტრაცია 10:00

კონფერენციის გახსნა /მისალმებები
10:30-11:15

გახსნა

გიორგი ჭეიშვილი – თსუ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორი

მისალმებები

ჯაბა სამუშა – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი

როინ მეტრეველი – საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული
აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი

დავით ყოლბაია – ვარშავის უნივერსიტეტის ორიენტალისტიკის
ფაკულტეტის აღმოსავლეთ ევროპის კვლევების ცენტრი,
პროფესორი

როინ მალაყმაძე – ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ნიკო ბერძენიშვილის კვლევითი ინსტიტუტის
დირექტორი

11:15-11:45

დავით ყოლბაია

(ვარშავის უნივერსიტეტის ორიენტალისტიკის ფაკულტეტის აღმოსავლეთ ევროპის კვლევების ცენტრი, პოლონეთი)

გრიგოლ ფერაძის პოლონეთში ცხოვრების ბოლო წლებისა და მოწამეობრივი სიკვდილის შესახებ

სესია I (აუდიტორია 107) 12:00-14:00

**სხდომის თავმჯდომარე:
მარიამ ჩხარტიშვილი
რობერტ შიკი**

მზია სურგულაძე

(კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი,
საქართველო)

**ბიზანტინიზმის იდეების ზეგავლენა XI-XII საუკუნეების
საქართველოს ეკლესიაზე. კულტურული იდენტობის ფორმირება**

რობერტ შიკი

(დამოუკიდებელი მკვლევარი, იორდანია)

**ქრისტიანები სამხრეთ იორდანიაში მუსლიმთა დაპყრობების
შემდეგ**

მარიამ ჩხარტიშვილი

(თსუ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი;
თსუ საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველო)

**„კავკასიური სქიზმა“ და ქართლის სამეფო VI-VII საუკუნეთა
მოსაბრუნვაზე**

გიორგი გაგოშიძე

(საქართველოს უნივერსიტეტის თამაზ ბერაძის ქართველოლოგიის ინსტიტუტი,
საქართველო)

**შეპანის ქართველთა მონასტერი იორდანიაში – კვლევის ისტორია
და წინასწარი შედეგები**

ზურაბ თარგამაძე

(თსუ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი;
კავკასიის უნივერსიტეტი, საქართველო)

**ქრისტიანობა და ქართული იდენტობა XVIII საუკუნეში:
გამოწვევები და ძირითადი ტენდენციები**

სადილი 14:00-15:00

სესია II (აუდიტორია 107) 15:00-17:00

სხდომის თავმჯდომარე:

მაია ნაჭყებია

გაგა შურლაია

გაგა შურლაია

(ნებაპოლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი „ლ'ორიენტალე“, იტალია)

**„ვარლაამის და იოასაფის რომანის“ ე.წ. „ლემის“ ახლებური
ინტერპრეტაციისათვის**

ნინო ჭიჭინაძე

(ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო)

კიტი მაჩაბელი

(გიორგი ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიისა და
ძეგლთა დაცვის ეროვნული კვლევითი ცენტრი, საქართველო)

**აღმოსავლეთ ქრისტიანული სამყარო და შუა საუკუნეების
საქართველო: ვიზუალური მოწმობები**

მაია ნაჭყებია

(თსუ შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი, საქართველო)

**უცხოური წყაროები ქეთევან დედოფლის წამების შესახებ, მათი
გავრცელების ქრონოლოგია და გეოგრაფია და ასახვა ევროპული
ბაროკოს ლიტერატურაში**

ჰასმიკ კირაკოსიანი

(აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, სომხეთის მეცნიერებათა აკადემია,
სომხეთი)

**ადრეული თანამედროვე პერიოდის სომხური ხელნაწერების
სომხურ-სპარსული ქრისტიანული ფრაგმენტები**

ანაპირტ ტოვმასიანი

(მესროპ მაშტოცის სახელობის უძველეს ხელნაწერთა ინსტიტუტი, მატენადარანი, სომხეთი)

ოსმალეთის სულთნების მატენადარანის ფირმანები (XVI-XVIII სს.)

არპინე აბელიანი

(ერევანის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სომხეთი)

სომხური ეკლესიების საქმიანობა ირანში

13 სექტემბერი

თავისუფალი სესია

სესია III (აუდიტორია 201) 11:00-13:00

სხდომის თავმჯდომარე:
ასია დარბინიანი

კრისტინა კოსტიკიანი

(მესროპ მაშტოცის სახელობის უძველეს ხელნაწერთა ინსტიტუტი, მატენადარანი; აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, სომხეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია; ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; სომხურ-რუსული უნივერსიტეტი, სომხეთი)

გოჰარ მხითარიანი

(აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, სომხეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია; ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სომხეთი)

ვარანდის მელიქ-შაჰინაზარიანების საქმე, როგორც XIX საუკუნის დასაწყისის აღმოსავლეთ ამიერკავკასიის ისტორიის წყარო

ელინა ლაზარიანი

(მესროპ მაშტოცის სახელობის უძველეს ხელნაწერთა ინსტიტუტი, მატენადარანი, სომხეთი)

სომხეთი და მეზობელი რეგიონები სპარსულ ისტორიულ-გეოგრაფიულ ნაშრომებში X-XIV საუკუნეებში

ლილიტ მელიქიანი

(ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სომხეთი)

ნასრი თუმანიშვილის ოჯახი XVII საუკუნის საქართველოში

ასია დარბინიანი

(ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სომხეთი)

თანამედროვე ქართული პოეზიის სომხური თარგმანის რამდენიმე საკითხისათვის

ელისო ბაღათურია-კნერი

(ზუგდიდის შოთა მესხიას სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი, საქართველო)

კოლხი გრძელთავა მაკროკეფალი თუ ალანი: მეომრის სახე ჩრდ/დასავლეთ ლაზიკის (ისტორიული აფშილეთი) არქეოლოგიური მასალის მიხედვით

ჰარუტიუნ ხუდანიანი

(ისტორიის ინსტიტუტი, სომხეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, სომხეთი)

იბერიის ისტორიის ზოგიერთი ასპექტი ბერძნულ-რომაული და ადრეული შუა საუკუნეების სომხური წყაროების შუქზე

სადილი 13:00-14:00

სესია IV (აუდიტორია 201) 14:00-16:00

სხდომის თავმჯდომარე:
ქეთევან ქუთათელაძე

ანი ჯ. ავეტისიანი

(მესროპ მაშტოცის სახელობის უძველეს ხელნაწერთა ინსტიტუტი, მატენადარანი,
სომხეთი)

**სომხურ-თურქული, როგორც ოსმალეთის სომხების წერილობითი
ენა (მატენადარანის არმენო-თურქული ხელნაწერების მიხედვით)**

ჯენი თამარიანი

(ისტორიის ინსტიტუტი, სომხეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, სომხეთი)
**ქართლ-კახეთის ანექსია და აღმოსავლეთ სომხეთის დაპყრობა
სპარსეთიდან**

ქეთევან ქუთათელაძე

(თსუ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი;
თსუ საქართველოს ისტორიის ინსტიტუტი, საქართველო)
**„თვისისა“ და „უცხოს“ პოლიტიკური ურთიერთმიმართება
ქართულ სახელმწიფოში**

ქრისტინე მელქონიანი

(აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, სომხეთის მეცნიერებათა ეროვნული
აკადემია, სომხეთი)

რუსეთ-თურქული ურთიერთობები და კავკასია XX საუკუნეში

ოვსანა ხაჩატურიანი

(მესროპ მაშტოცის სახელობის უძველეს ხელნაწერთა ინსტიტუტი, მატენადარანი,
სომხეთი)

**კვიპროსში დაწერილი სომხური ხელნაწერები, როგორც სომხური
დიასპორის ისტორიის წყარო**

ჰასმიკ ჰმაიაკიანი

(აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, სომხეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, სომხეთი)

„ხეთური“ ჭვინტიანი ფეხსაცმელი სომხეთის მთაინეთის ბრინჯაოს ხანის იკონოგრაფიაში

კონფერენციის დახურვა (აუდიტორია 201) 16:00-16:30

ვახშამი კონფერენციის მონაწილეებისათვის 18:00

(გასვლა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I
კორპუსიდან)

14 სექტემბერი

**ექსკურსია კონფერენციის მონაწილეებისათვის
ბოლნისსა და დმანისში**

(გასვლა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I
კორპუსიდან, 9:00 სთ.)